

Nr 145

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående bestridande av kostnader för svenska F.N.-styrkor, m. m.; given Stockholms slott den 7 april 1961.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Sven Andersson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen redogöres för svenska F.N.-styrkors m. m. verksamhet i Främre Orienten och Kongo. För ifrågavarande verksamhet till och med december 1961 äskas ett reservationsanslag av 18,5 miljoner kronor på tilläggsstat för innevarande budgetår.

En av överbefälhavaren på Kungl. Maj:ts uppdrag gjord utredning rörande förutsättningarna för att vid behov snabbt kunna ställa en militär styrka till F.N.:s förfogande redovisas. Med hänsyn till Sveriges nuvarande åtaganden i Främre Orienten och i Kongo anses det emellertid icke påkallat att nu ta ställning i frågan. Däremot bedömes det såsom angeläget att vidtaga åtgärder för att underlätta rekryteringen av personal för nuvarande uppgifter i F.N.:s tjänst. I viss anslutning till överbefälhavarens förslag föreslås därför att en särskild militär utbildning för F.N.-tjänst organiseras. Utbildningen förutsättes vara frivillig och bör i första hand äga rum i an-

slutning till avslutad första tjänstgöring för de värnpliktiga. Den bör omfatta för viss befälspersonal högst 19 dagar och för övrig personal högst 14 dagar. Utbildning organiseras vid ett antal militära förband och avses omfatta ca 2 500 man årligen. Det förutsättes, att genomgång av ifrågasvarande utbildning skall ge företräde för anställning i Sveriges militära F.N.-kontingenter.

Kostnaderna för utbildningen kan uppskattas till inemot 2,5 miljoner kronor årligen. Det förutsättes att huvuddelen av kostnaderna är av natur att böra bestridas av F.N.

Förlägnings- och förrådsutrymmen för anordnande av ifrågasvarande utbildning uppskattas kosta ca 2,5 miljoner kronor. För att iordningställa utrymmen vid i första hand två förband begäres ett investeringsanslag av 1,6 miljon kronor på tilläggsstat för innevarande budgetår.

*Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 7 april 1961.*

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Andersson, frågor om medelsbehoven för de svenska F.N.-styrkorna i Främre Orienten och i Kongo m. m. samt om åtgärder för att underlätta tillhandahållandet av svenska styrkor för F.N.-tjänst. Departementschefen anför härvid följande.

Efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1956:198 anvisade riksdagen å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1956/57 under fjärde huvudtiteln ett reservationsanslag av 10 000 000 kronor till Kostnader för organiserande av en svensk F.N.-styrka, avsedd för tjänstgöring i Främre Orienten. Sedermera har riksdagen efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionerna 1958:2, 1958:125, 1959:2, 1959:125 och 1960:100 å tilläggsstat II till riksstaterna för budgetåren 1957/58, 1958/59 och 1959/60 anvisat ytterligare (5 000 000 + 6 500 000 + 6 000 000 + 9 000 000 + 9 000 000 =) 35 500 000 kronor för ifrågavarande styrka. — Efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1960:182 anvisade riksdagen å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1960/61 under fjärde huvudtiteln ett reservationsanslag av 29 000 000 kronor till Kostnader för svenska F.N.-styrkor m. m. Från anslaget avsågs skola bestridas kostnaderna för dels den svenska F.N.-styrkan i Främre Orienten, dels den svenska F.N.-styrkan i Kongo, dels ock specialister som enligt beslut av Kungl. Maj:t ställes till F.N.:s förfogande för tjänstgöring i Kongo. Sistnämnda medelsanvisning avsågs skola täcka kostnaderna för verksamheten till och med utgången av juni 1961. — Sammanlagt har sålunda för hithörande ändamål anvisats (10 000 000 + 35 500 000 + 29 000 000 =) 74 500 000 kronor. — Såsom framgår av propositionerna 1958:125 och 1960:182 avses huvuddelen av ifrågavarande kostnader skola bestridas av F.N. Hittills har från F.N. influtit 26 360 818 kronor, avseende kostnaderna — med undantag för materielkostnaderna — för F.N.-styrkan i Främre Orienten under tiden den 1 november 1956 — den 31 december 1959.

Av förenämnda propositioner framgår vidare, att den för Främre Orienten avsedda kontingentens verksamhet ursprungligen beräknades komma att

omfatta sex månader från och med november 1956 men att verksamheten kommit att utsträckas i tiden. Enligt av Kungl. Maj:t meddelade beslut, senast den 30 december 1960, må kontingenten fortsättningsvis vara organiserad längst intill utgången av december 1961. Kontingenten omfattar numera omkring 660 man och tjänstgöringsomgångarna sju månader. — En i juni 1960 från Främre Orienten till Kongo överförd styrka har enligt av Kungl. Maj:t den 23 september 1960 meddelat beslut avlösts av en för tjänstgöring i Kongo särskilt rekryterad kontingent. Denna omfattar omkring 540 man och har avsetts tjänstgöra i sju månader räknat från den 25 november 1960. Kungl. Maj:t har vidare den 2 februari 1961 uppdragit åt överbefälhavaren att låta vidtaga erforderliga åtgärder för rekrytering av personal, avsedd att — därest Kungl. Maj:t så framdeles beslutar — avlösa den personal, som för närvarande ingår i nyssnämnda kontingent i Kongo. — Specialistgruppen i Kongo omfattar för närvarande omkring 160 man.

I skrivelse den 14 februari 1961 har *försvarets civilförvaltning* anmält, att medelsbehovet för de svenska F.N.-styrkorna och de svenska specialisterna för tiden den 1 juli—den 31 december 1961 kan beräknas till 18 500 000 kronor. Av beloppet avser 7 200 000 kronor styrkan i Främre Orienten, 7 900 000 kronor styrkan i Kongo, 2 500 000 kronor specialister, som genom särskilda beslut av Kungl. Maj:t ställes till F.N.:s förfogande för tjänstgöring i Kongo, samt 900 000 kronor allmän medelsreserv.

Kungl. Maj:t uppdrog den 26 augusti 1960 åt överbefälhavaren att utreda förutsättningarna för att inrätta en särskild, på frivillig grund organiserad beredskapsstyrka åt F.N.

Överbefälhavaren har med skrivelse den 2 december 1960 framlagt förslag om organiserande av en särskild styrka, avsedd att vid behov kunna ställas till förfogande för F.N. Med skrivelsen har överlämnats delutredningar, utförda av försvarsgrensheferna, m. m. Överbefälhavarens förslag ansluter sig i huvudfrågorna till vad som förordats av försvarsgrensheferna.

Överbefälhavaren anger som utgångspunkter för förslaget bland annat följande. Utredningarna har främst inriktats på att inom ramen för krigsmaktens ordinarie verksamhet finna en fast form för rekrytering, organisation, utrustning och utbildning av en särskild beredskapsstyrka, rekryterad på frivillighetens väg. Alternativ, som allvarligt ingriper i freds- och krigsorganisationen, har därför endast behandlats kortfattat. — Styrkan har i utredningarna givits en storlek, som motsvarar de bedömda maximala rekryteringsmöjligheterna och samtidigt tillgodoser kraven på god kvalitet. Överbefälhavaren tar sålunda själv icke direkt ställning till vilken storlek förbandet bör ha. — Styrkan har förutsatts skola kunna handha uppgifter av det slag som åvilat förbanden i Främre Orienten och Kongo,

sålunda icke direkta stridsuppgifter annat än för nödvärn. Organisation m. m. har anpassats härefter. — Organisationen av en beredskapsstyrka får antas syfta långt fram i tiden. Det förhållandet att vårt land för närvarande håller två militära kontingenter (bataljoner), en flygstyrka om ca 70 man, m. m. för tjänst åt F.N. har därför vid organisationsförslagets uppgörande beaktats endast i så måtto att förhållandet föranlett förslag om vissa övergångsåtgärder.

Enligt överbefälhavarens förslag skall styrkans organisation omfatta en armédel, en marindel och en flygd. Armédelen skall bestå av två F.N.-bataljoner om vardera stabskompani och tre F.N.-kompanier samt därutöver två F.N.-sambandsavdelningar; dess sammanlagda personalstyrka är ca 1 100 man, varav ca 60 man aktivt befäl. För marindelen bör räknas med tre fartygsbesättningar och tre hamnkommandoförband, tillsammans 210 man, varav ca 12 man aktiv personal. Flygdelen bör högst omfatta personal för en transportgrupp, en sambands- och en helikopterdivision och uppgå till högst 140 man, varav 10—20 man aktiv personal. Styrkan avses i huvudsak kunna avtransporteras med förtrupp sex dagar och med huvuddelen åtta dagar efter det Kungl. Maj:t fattat beslut om dess insättande.

Försvarsgrensstaberna föreslås för de med verksamheten vid den föreslagna styrkan förenade arbetsuppgifterna erhålla förstärkning av sin arbetskraft, bland annat med viss kassapersonal.

Personalen föreslås skola rekryteras på frivillig väg, i första hand bland värnpliktiga, som just avslutat sin första tjänstgöring, samt värnpliktigt och reservanställt befäl. Styrkan avses omfatta aktivt befäl i betydligt mindre omfattning än våra nuvarande F.N.-styrkor. Kontraktstiden bör vara ett år, under vilken tid personalen skall vara beredd att med fem eller sex dagars varsel inställa sig för sex månaders tjänst utomlands.

Samtlig personal som icke tidigare tjänstgjort vid F.N.-förband bör åläggas, utöver vederbörande åliggande tjänstgöringsskyldighet vid krigsmakten, 14 dagars kompletterande utbildning, in- och utryckningsdagar inräknade. Därutöver bör visst befäl åläggas fem dagars befälsövning samt viss flygförarpersonal en veckas utbildning för omskolning till sambandsflygplan av typ, som icke disponeras av den svenska krigsmakten.

För armédelen beräknas utbildningen påbörjas årligen omkring den 16 mars för ca 700 man och omkring den 1 september för ca 400 man. Beträffande marin- och flygvapendelarna anges icke några bestämda tidpunkter för utbildningens påbörjande.

Då inryckning till F.N.-utbildning och befälsövning i vissa fall kommer att sammanfalla med slutskedet av skolutbildningen för blivande värnpliktiga officerare och underofficerare samt blivande reservofficerare, bör värnpliktstjänstgöringen för dessa i undantagsfall kunna avkortas något, vilket skulle underlätta rekrytering till F.N.-tjänsten.

Utbildning — liksom organisering och förrådsställning — bör i första hand ske vid Livgrenadjärregementet (I 4) i Linköping, Södermanlands regemente (I 10) i Strängnäs, Karlskrona örlogsskolor (KÖS) och Svea flygflotilj (F 8) i Barkarby. Härvid beräknas vid vardera av I 4 och I 10 erfordras ytterligare en förrådsbyggnad och en förlägningsbarack. Vid förbanden erfordras förstärkning av förrådspersonalen — enligt chefen för armén med sex befattningshavare för arméns del — samt tillfällig personal vid matinrättningar etc.

Personalens ekonomiska förmåner föreslås vara desamma som vid nuvarande kontingenter i F.N.-tjänst, d. v. s. i huvudsak för stats-tjänstemän m. fl. mistade avlöningsförmåner, för personal på reservstat och i reserven förmåner motsvarande vad som utgår vid författningssenlig tjänstgöring samt för övrig personal arvode motsvarande av Kungl. Maj:t med hänsyn till vederbörandes militära grad bestämd lönegrad. Av rekryteringsskäl bör förmåner såsom vid utlandstjänstgöring i F.N.-tjänst utgå även under den kompletterande utbildningen och befälsövningen i Sverige. Förslag framlägges vidare om flygtillägg och färdmekanikertillägg. Därutöver bör under hemförlovningstiden till all personal utgå ett särskilt, skattefritt beredskapsarvode om 75 kronor för månad såsom ersättning för inskränkt personlig rörelsefrihet i avvaktan på eventuell utlandstjänst. Särskilda löner föreslås inrättade för att anställa ersättare för aktiv personal, som ianspråktages för tjänstgöring utomlands med ifrågasvarande styrka.

För styrkan erforderlig utrustning föreslår överbefälhavaren skola anskaffas särskilt. Den personliga beväpningen bör i huvudsak utgöras av pistoler och kulsprutepistoler. Fordon, flygplan och fartyg samt annan tung och skrymmande utrustning bör i princip icke ingå i styrkan.

Rörande tidpunkten för styrkans organiserande anför överbefälhavaren bland annat följande. Det torde icke vara möjligt att rekrytera personal till en dylik styrka om samtidigt en kontingent befinner sig i vardera Främre Orienten och Kongo. Personal — främst aktivt befäl — kan ej heller avvaras ur vare sig krigs- eller fredsorganisationen för så många förband samtidigt. I detta sammanhang framhålles, att även ett fortsatt F.N.-engagemang av nuvarande omfattning medför icke godtagbara konsekvenser främst beträffande tillgången på utbildningsbefäl och på personal för krigsorganisationen. Däremot synes en F.N.-bataljon kontinuerligt kunna hållas i utlandstjänst samtidigt som en F.N.-bataljon hålles i beredskap. Enligt överbefälhavaren kan med hänsyn till det anförda en styrka av här ifrågasatt slag ur armén och flygvapnet icke vara organiserad med sina första delar förrän tidigast den 1 april 1962. Marin-delen beräknas kunna vara organiserad från och med hösten 1961.

Kostnaderna för att upprätta och vidmakthålla den föreslagna styrkan beräknar överbefälhavaren preliminärt till 8 100 000 kronor i engångs-

kostnader och 3 500 000 kronor i årliga kostnader. Av engångskostnaderna avser 6 400 000 kronor anskaffning av för styrkan särskilt avsedd utrustning samt 1 700 000 kronor förläggnings- och förrådsutrymmen i första hand vid I 4 och I 10. Överbefälhavaren anför slutligen, att utgifterna för styrkan icke kan rymmas inom krigsmaktens ordinarie anslag.

Över överbefälhavarens utredning har yttranden avgivits av statskontoret och försvarets civilförvaltning.

Statskontoret ifrågasätter — under hänvisning till hittills gjorda erfarenheter av rekryteringen — om icke en tillfredsställande rekrytering kan erhållas utan utfästelser om särskilda arvoden och föreslår bland annat med hänsyn härtill, att arvoden skall utgå först om det visar sig att rekryteringssvårigheter föreligger. Organisationen av stabsarbetet rörande F.N.-ärendena anser statskontoret böra bli föremål för närmare utredning oavsett om någon styrka av föreslagen art kommer till stånd eller ej. — Rörande behovet att anvisa särskilda medel till kostnaderna för styrkan anför ämbetsverket följande. Såvitt gäller de beräknade årliga kostnaderna kan ämbetsverket dela överbefälhavarens mening att särskilda medel erfordras härför. Vad däremot gäller de ändamål, för vilka beräknats engångskostnader å 8 100 000 kronor, torde enligt statskontoret desamma i viss utsträckning kunna komma det svenska försvaret tillgodo och torde i den mån så är fallet böra bestridas från fjärde huvudtitelns ordinarie anslag.

Försvarets civilförvaltning förklarar sig i stort sett biträda överbefälhavarens förslag. Civilförvaltningen har intet att erinra mot att förmånerna till personalen i stort utgår efter samma grunder under tjänstgöringen i Sverige som under tjänsten utomlands. I likhet med vad som för närvarande gäller för de svenska F.N.-kontingenterna vid vistelse i Sverige bör förmånerna av fri förläggning och fri förplägnad samt trupp-traktamente enligt resereglementet för försvaret dock tillkomma personalen under tiden för utbildning och befälsövning i Sverige och ej de större traktamenten, vilka avpassats efter förhållandena vid utlandstjänsten. Under den ifrågavarande tjänstgöringen i Sverige bör enligt civilförvaltningen lagen om yrkesskadeförsäkring vara tillämplig och personalen ej heller vara undantagen från den obligatoriska sjukpenningförsäkringen enligt lagen om allmän sjukförsäkring. De särskilda bestämmelserna om riskgaranti bör sålunda gälla allenast vid tjänst i utlandet. — Beträffande den administrativa ledningen framhåller civilförvaltningen att sannolikt en viss kostnadsbesparing skulle kunna åstadkommas genom att koncentrera ärendena rörande den ifrågavarande styrkan till ett organ.

Departementschefen

Riksdagen har tidigare anvisat medel till bestridande intill utgången av juni 1961 av kostnaderna för de svenska F.N.-styrkorna i Främre Orienten

och Kongo samt för specialister som enligt beslut av Kungl. Maj:t ställts eller framdeles ställs till F.N.:s förfogande för tjänstgöring i Kongo. Som jag förut omtalat föreligger nu beslut att F.N.-styrkan i Främre Orienten må vara organiserad till utgången av december 1961 och att F.N.-styrkan i Kongo skall bibehållas tills vidare under tiden fram till mitten av år 1961. Kungl. Maj:t har den 2 februari 1961 uppdragit åt överbefälhavaren att vidtaga åtgärder för att för avlösning av styrkan i Kongo rekrytera en ny kontingent. I detta sammanhang förutsättes, att denna kontingent också kommer att utsändas till Kongo. Vissa specialister torde också komma att tills vidare vara i verksamhet i Kongo. Medel för dessa ändamål bör nu anvisas för tiden till och med utgången av december 1961. Med understrykande av att osäkerhet råder i flera hänseenden beträffande utgångspunkterna för beräkningarna och då det inte kan uteslutas att redan anvisade medel förbrukas före utgången av innevarande budgetår föreslår jag i anslutning till civilförvaltningens beräkning, att för verksamheten i Främre Orienten och Kongo till och med utgången av december 1961 anvisas 18 500 000 kronor å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1960/61. Man bör förutsätta, att huvuddelen av ifrågavarande kostnader skall ersättas av F.N. Eventuellt behov av medel utöver vad nu angivits torde, liksom tidigare förutsatts, få tillgodoses från anslaget till oförutsedda utgifter. Om så sker bör förhållandet senare anmälas för riksdagen. Från F.N. inflytande ersättningar bör liksom tidigare tillgodoföras inkomstiteln Övriga diverse inkomster.

Möjligheterna för vårt land att vid behov snabbt kunna effektivt biträda F.N. med militärt organiserade vaktstyrkor är med nuvarande organisation begränsade. Kungl. Maj:t uppdrog därför den 26 augusti 1960 på mitt förslag åt överbefälhavaren att utreda förutsättningarna för att inrätta en särskild på frivillig grund organiserad beredskapsstyrka åt F.N.

Med skrivelse den 2 december 1960 har överbefälhavaren framlagt förslag om organiserande av en särskild styrka, avsedd att vid behov kunna inkallas för att ställas till F.N.:s förfogande. Styrkan anses av rekryterings-skäl kunna omfatta högst två armé bataljoner m. m. med särskild organisation samt vissa styrkor ur marinen och flygvapnet; personalen uppgår sammanlagt till ca 1 450 man. För styrkan skall anskaffas särskild utrustning, dock icke sådan av tyngre slag. Personalen föreslås rekryterad på frivillig väg. Den som antages skall medelst kontrakt åtaga sig att stå till förfogande för ifrågakommande uppgifter. Kontraktstiden är tänkt till ett år, varunder personalen normalt skall vara hemförlövd men vara beredd att med fem eller sex dagars varsel inställa sig för sex månaders tjänst utomlands. Vidare skall personalen i samband med anställningen erhålla viss kortare utbildning. Under kontraktstiden — dock ej under tjänstgöring — skall utgå ett särskilt, skattefritt beredskapsarvode och under tjänst-

göring samma förmåner som vid nuvarande F.N.-kontingenter. Armé- och flygstyrkorna anses kunna organiseras med sina första delar tidigast den 1 april 1962. Kostnaderna för organisationen beräknas till 8 100 000 kronor i engångskostnader och 3 500 000 kronor i årliga kostnader förutsatt att styrkan ej är inkallad för utlandstjänstgöring.

Det är enligt min mening naturligt att förberedelserna för Sveriges medverkan i F.N.:s fredsbevarande aktioner kommer till stånd inom ramen för försvarsmaktens kontinuerliga verksamhet. Angelägnast är för närvarande att vidtaga åtgärder ägnade att förkorta tiden för organisation, utrustning m. m. av de militära kontingenter Sverige kan ställa till F.N.:s förfogande. Den av överbefälhavaren verkställda utredningen visar emellertid, att Sveriges nuvarande åtaganden i Främre Orienten och i Kongo utesluter möjligheten att nu rekrytera en särskild beredskapsstyrka för F.N.-tjänst. Anledning saknas därför att nu ta ställning i frågor om en sådan styrkas uppgifter, rekrytering och organisation m. m.

Erfarenheterna från Sveriges hittillsvarande insatser i F.N.:s tjänst visar, att rekrytering, utrustning och organisation av de militära kontingenterna oftast tar avsevärd tid. En möjlighet att nedbringa förberedelse tiden synes mig vara att — i viss anslutning till överbefälhavarens förslag — organisera en särskild, frivillig militär utbildning för F.N.-tjänst. I denna utbildning bör bland annat ingå orientering i rasfrågor. I samband med utbildningen bör ske personbedömning, utprovning av utrustning och vaccination samt vidtagas andra åtgärder som kan bidra till att senare förkorta organisationstiden. Den som genomgått utbildning bör ha företräde till anställning i Sveriges militära F.N.-kontingenter.

Det bör emellertid understrykas, att åtminstone någon eller några månaders tid måste beräknas åtgå för rekrytering av en frivillig F.N.-kontingent. En viss tidsfrist måste nämligen bedömas nödvändig för att den som tar anställning i F.N.-kontingent skall kunna frigöra sig från annan anställning eller sysselsättning. Det kan därför bli nödvändigt att åtminstone preliminärt ta ut personal till F.N.-kontingent redan innan den särskilda F.N.-utbildningen påbörjas.

Personalen bör antagas till ifrågavarande utbildning efter frivilligt åtagande. I första hand bör antagas värnpliktiga, som avslutar sin första tjänstgöring, samt värnpliktigt och reservanställt befäl. Antagningen bör tills vidare ske med utgångspunkt i att för år skall kunna rekryteras utbildad personal till fyra F.N.-bataljoner m. m. jämte viss flygpersonal. Med hänsyn härtill behöver utbildningen — om man räknar med att som hittills viss personal, som redan är i tjänst, förnyar sina kontrakt — avse omkring 2 500 man för år. Antalet bör bestämmas till högst 2 400 man att utbildas för tjänst vid arméförband och högst 140 man att utbildas för tjänst vid flygförband. Man bör icke räkna med utbildning av personal för särskilda marinförband; jag förutsätter emellertid, att perso-

nal ur marinen skall kunna genomgå utbildning, exempelvis kustartilleri-personal arméutbildning och helikopterpersonal utbildning för flygpersonalen.

Utbildningen bör inriktas med sikte på de uppgifter, för vilka Sveriges aktuella F.N.-styrkor i första hand är avsedda. Utbildningen bör åläggas utöver vederbörande åliggande tjänstgöringsskyldighet vid krigsmakten och omfatta högst 14 dagars kompletterande utbildning, in- och utryckningsdagar inräknade. Den som önskar ifrågakomma till officers- eller underofficersbefattning bör därutöver kunna åläggas högst fem dagars befälsövning.

Genomgången kompletterande utbildning och befälsövning bör endast i ett i överbefälhavarens alternativ angivet, i det föregående nämnt undantag få föranleda minskning av icke aktiv personal åliggande tjänstgöringsskyldighet vid krigsmakten. — I detta sammanhang vill jag också förorda, att reservbefäl efter särskild prövning av Kungl. Maj:t skall få räkna till godo i allmänhet högst 20 dagar av fullgjord utlandstjänstgöring såsom reservtjänstgöring.

Den som genomgår utbildningen bör, om ej Kungl. Maj:t annorlunda förordnar, vara underkastad ansvar såsom krigsman enligt 26 kap. 21 § strafflagen.

Under den kompletterande utbildningen och befälsövningen bör enligt Kungl. Maj:ts närmare bestämmande utgå ersättning för mistad lön eller arvode enligt i huvudsak de grunder som hittills tillämpats vid anställning i Sveriges militära F.N.-kontingenter samt därutöver förmåner såsom vid tjänstgöring i trupp enligt resereglementet för försvaret. Ersättning för yrkesskada under tjänstgöringen bör enligt Kungl. Maj:ts bestämmande utgå med belopp minst motsvarande ersättning enligt lagen om yrkesskadeförsäkring. Personalen bör vidare omfattas av den obligatoriska sjukpenningförsäkringen enligt vanliga regler. Några särskilda bestämmelser om riskgaranti bör icke gälla under den kompletterande utbildningen och befälsövningen.

Såsom förordades i överbefälhavarens alternativ bör F.N.-utbildning anordnas vid I 4 och I 10 för personal för arméförband och vid F 8 för personal för flygförband. Då emellertid den av mig nu föreslagna utbildningskontingenten är större än vad som förutsatts i överbefälhavarens utredning torde det bli nödvändigt att ytterligare fredstruppförband engageras i denna utbildningsverksamhet. Denna fråga måste emellertid närmare övervägas.

Det är önskvärt att den av mig föreslagna särskilda F.N.-utbildningen kan påbörjas i samband med värnpliktsutryckningen våren 1962. Denna utbildning bör förläggas till I 10 samt, om så bedömes erforderligt, ytterligare förband enligt Kungl. Maj:ts bestämmande.

Ledningsorganisationen såväl för den nu föreslagna utbildningen som

för den med de i tjänst varande F.N.-styrkorna förenade verksamheten bör enligt min mening koncentreras. För tillgodoseende av personalbehoven för ledningsorganisationen bör, i mån av behov och efter Kungl. Maj:ts prövning, få anställas erforderlig extra personal. I anslutning till vad statskontoret anfört bör åtgärder vidtagas för att genomföra en dylik koncentration av stabsarbetet i fråga om F.N.-ärenden. Jag förutsätter därför att inom försvarsstaben pågående utredning snarast slutföres. Så snart resultatet föreligger avser jag att anmäla frågan för Kungl. Maj:t, som äger besluta i ämnet.

Utrustning för utbildningen av F.N.-personalen bör i princip inte anskaffas om behoven kan tillgodoses genom anlitan av befintlig materiel utan att därigenom betingelserna för den ordinarie utbildningsverksamheten försämrats. Speciell utrustning bör, i anslutning till vad som hittills tillämpats, få anskaffas av Kungl. Maj:t med anlitan av anslag som anvisas för svenska F.N.-styrkors verksamhet.

För att ifrågavarande utbildning skall kunna genomföras utan att inkräkta på övrig verksamhet vid de organiserande förbanden måste ett antal baracker m. m. anskaffas för förråds- och förläggningssändamål. Anskaffningskostnaderna har preliminärt uppskattats till ca 2,5 miljoner kronor. Genom en anskaffning av ifrågavarande utrymme underlättas också, i förekommande fall, snabb organisering och utrustning av erforderliga styrkor. I första hand bör åtgärder vidtagas för att få till stånd dessa utrymmen vid de förband, vid vilka i mars 1962 F.N.-utbildning kommer att äga rum. Kostnaderna för där erforderliga baracker m. m. uppskattar jag till 1 600 000 kronor.

Kostnaderna för den föreslagna utbildningen kan beräknas till inemot 2,5 miljoner kronor årligen. De bör bestridas från anslag som framdeles kan komma att anvisas för svenska F.N.-styrkors verksamhet. Därest på angivet sätt särskilt utbildad personal träder i tjänst vid svensk F.N.-styrka, torde utbildningskostnaderna vara av natur att bära ersättas av F.N.

Medel för anskaffning av förråds- och förläggningstrymmen vid förband, där F.N.-utbildning bör påbörjas våren 1962, bör anvisas på tilläggsstat för innevarande budgetår. Ett beslut i frågan kan nämligen icke undanskjutas om utbildningen skall kunna påbörjas vid angiven tidpunkt. Medelsanvisning bör ske å kapitalbudgeten under försvarets fastighetsfond, arméns delfond. Ett mot investeringsanslaget svarande avskrivningsanslag för grundavskrivning bör samtidigt anvisas. Grundavskrivning bör, med hänsyn till den särskilda karaktären av ifrågavarande lokalutrymmen, ske med 100 % och avskrivningsanslaget således upptagas med 1 600 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1960/61 anvisa

a) till *Kostnader för svenska F.N.-styrkor m. m.* under fjärde huvudtiteln ett reservationsanslag av 18 500 000 kronor;

b) till *Anordnande av lokalutrymmen för utbildning i F.N.-tjänst* under försvarets fastighetsfond, arméns delfond, ett investeringsanslag av 1 600 000 kronor;

c) under förutsättning att under b) nämnt anslag beviljas, till avskrivning av nya kapitalinvesteringar i *Försvarets fastighetsfond: Arméns delfond* ett reservationsanslag av 1 600 000 kronor.

Med bifall till vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Hugo Grimlund